

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας

ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ Πολυτεχνείῳ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΝΙΚ. Κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ Δρ. Φ. Ε.

ΑΛΕΞΑΝ. Δ. ΒΑΛΒΗ Δρ. Φ. Ε.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἀθήναις ἔτησίᾳ Δρ. 7.—

Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ἔτ. » 7.50

Ἐξάμηνος » 4.—

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. χρ. 8.—

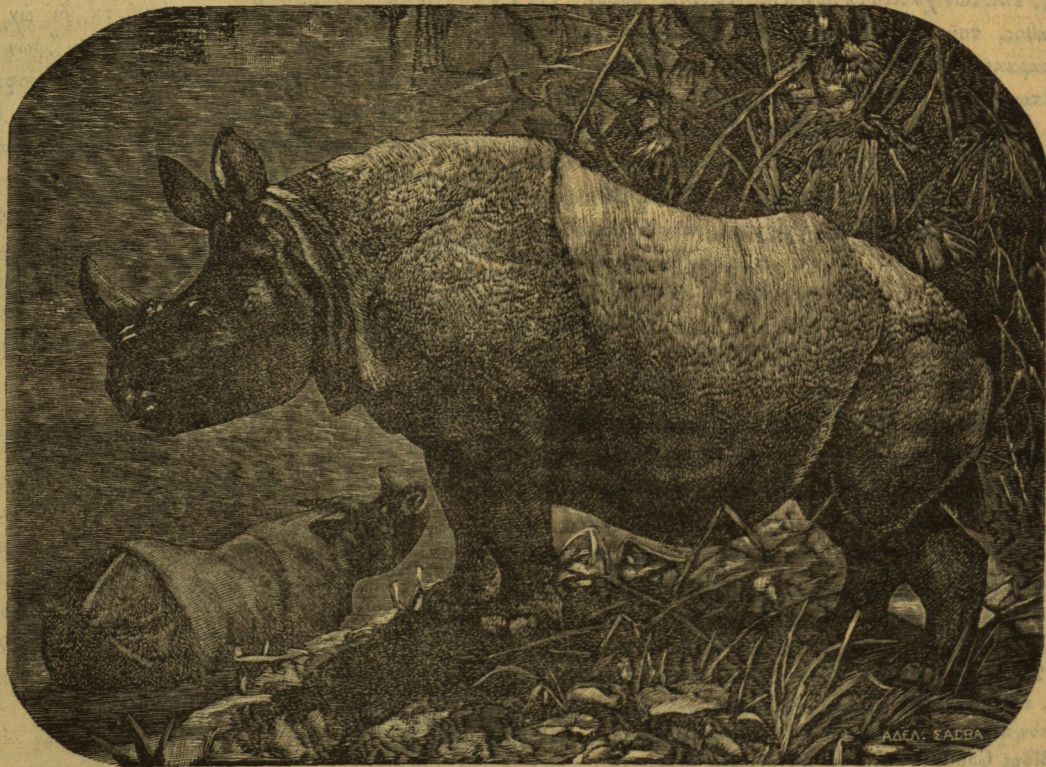
ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ»

Ὀδὸς Φειδίου ἀρ. 13

κατωτέρω τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

15 — ΛΕΠΤΑ — 15

ΑΔΕΛ. ΣΑΒΒΑ

ΡΙΝΟΚΕΡΟΣ

ΟΙ ΡΙΝΟΚΕΡΩΤΕΣ

Ὅπως ἡ φυτικὴ πλάσις ἔχει πελώρια φυτὰ, ὡς π. γ. Ἀδανσονίαν τὴν δακτυλωτὴν (ἰδ. ἀριθ. 3), οὕτω καὶ ὁ ζωϊκὸς κόσμος ἔχει τοὺς γίγαντας αὐτοῦ, ὧν ἄλλοι μὲν ζῶσιν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὡς π. γ. τὰ κίτη καὶ οἱ καρχαριαί, ἄλλοι δ' ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὡς οἱ ἐλέφαντες, οἱ ρινοκέρωτες, καὶ οἱ ἱπποπόταμοι. Εἰς ἀρχαιοτέρας δὲ γεωλογικὰς ἐποχὰς, ἔζων πολλαχοῦ γῆς ὅμοια τοιαῦτα πελώρια ζῷα, ἐκλιπόντα νῦν καθ' ὀλοκληρίαν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς.

Ἐν αὐτῇ τῇ Ἀττικῇ, ἥτις ταῦν σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν στερεῖται ζῶων ἀγρίων, ἐν Πελοποννήσῳ, ἐν Κρήτῃ καὶ ἀλλαχοῦ ἔζων τοιαῦτα πελώρια ζῷα, ὧν νῦν τὰ ὅσα μόνον διεσώθησαν ἐντὸς ἐπιπολαίων τῆς γῆς στρωμάτων. Ἡ γεωλογία ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ χώρα κατὰ τὴν τριτογενῆ τῆς γῆς περίοδον, ἥτις προηγῆθη τῆς παρούσης ἐποχῆς, ἦτο πολλῶν μεγαλειότερα, διότι χώρα μεγάλη συνέδεε τὴν Ἀττικὴν μετὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Κρήτης, ἥς λείψανα εἶνε αἱ ἐν τῇ θαυμασίᾳ τοῦ Αἰγαίου θαλάσῃ κατὰ δύο σειρὰς τεταγμέναι Κυκλάδες νῆσοι⁽¹⁾.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, καὶ ἰδίᾳ περὶ τὸ τέλος αὐτῆς, ἐπὶ τῶν χαριστάτων τῆς Ἀττικῆς ὁρέων, (τῆς Πάρνηθος, τοῦ Πεντελικοῦ, τοῦ Ὑμητοῦ κτλ.) καὶ τῶν παρακειμένων λειμῶνων ἔζων πλείστα ζῷα τροπικῶν κλιμάτων, ὡς οἱ πίθηκοι, λέοντες, ἐλέφαντες, ἄρκτοι, ἵπποι καὶ πλείστα ἄλλα ζῷα. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἡ Ἀττικὴ διεσπάρετο ὑπὸ μεγάλων ποταμῶν καὶ εἶχε δάση παχύσκια, λίμνας μεγάλας καὶ ἔλη· ἐντὸς τούτων ἐγεννᾶτο, ἔζη καὶ ἀπέθνησκε πληθὺς τοιούτων δημιουργημάτων, ὧν λείψανα πλείστα εὐρίσκομεν εἰς βάθος ἐλάχιστον ἐντὸς τῶν στρωμάτων τοῦ Πικερμίου, ὅπερ εἶνε μικρὸν χωρίον, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Πεντελικοῦ κείμενον καὶ δύο μόνον ὥρας ἀπέχον τῶν Ἀθηνῶν⁽²⁾. Ἐντὸς τοῦ προϊστορικοῦ τούτου νεκροταφείου ἀνευρέθησαν πολλοὶ σκελετοὶ ρινοκέρωτος τοῦ τειχορρόιου, εὐρεθέντος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Σιθωνίᾳ σώου μετὰ τοῦ δέρματος αὐτοῦ ἐντὸς πεπηγότος στρώματος τῆς χώρας ταύτης. Τὸ ἐκλιπὸν τοῦτο ζῷον ἔφερε μὲν ἐπὶ τοῦ κρανίου αὐτοῦ δύο κέρα, εἶχε δ' ὅμως τὸ δέριμα

λίαν δασύτριχον διότι ἔζη εἰς χώρας ψυχρὰς, καὶ τὸ τῆς ρινὸς του διάφραγμα ὀστέινον.

Κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν τὰ πελώρια ταῦτα ζῷα ζῶσιν εἰς χώρας θερμὰς (Ἀν. Ἰνδία καὶ Ἀφρική), ἐντὸς λιμνῶν καὶ ποταμῶν μεγάλων, ὧν αἱ ἐλώδεις ὄχθαι περιλείονται ὑπὸ βαθυσκίων καὶ παρθένων δασῶν. Καὶ διὰ τοῦ πυκνοτάτου καλαμῶνος τῶν ἐλώδων τούτων μερῶν δύναται ταῦτα εὐκόλως νὰ διανοίγωσιν ὁδόν, ἐνῶ ἄλλα ζῷα ἀδυνατοῦσι νὰ πράξωσι τοῦτο· εὐχαρίστως δὲ κυλινδόνται ἐντὸς τῆς ἰλύος, ὅπως καὶ οἱ χοῖροι. Οἱ ρινοκέρωτες ἔχοντες μῆκος 3 περίπου μέτρων, ὕψος 1,7 μέτρ. καὶ βάρους 40 στατήρων, εἶνε ζῷα ἀκομψα, ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν τῶν πολυχήλων, εἰς ἣν οἱ ἐλέφαντες, οἱ ἱπποπόταμοι καὶ οἱ χοῖροι.

Κεφαλὴ στενὴ καὶ ἀλλοκότως ἐπιμήκης, στηριζομένη ἐπὶ παχέος καὶ ἰσχυροῦ ἀνέκτους, δέρμα στερεὸν καὶ πρὸς θώρακα ὅμοιον, ὑπὸ πτυχῶν διαχωριζόμενον, βραχεῖς καὶ παχεῖς πόδες καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐν ἡ δύο κέρα, μὴ συμφούμενα μετὰ τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου καὶ δι' ὧν ἀποσπᾶ τὸ ζῷον τὰς ρίζας τῶν φυτῶν, εἶνε τὰ οὐσιώδη γνωρίσματα τῶν παχυδέρμων τούτων θηλαστικῶν. Ἐνῶ δὲ τὰ ζῷα ταῦτα εἶνε πελώρια, οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ ὠτὰ των εἶνε δυσαναλόγως μικρά, καὶ τὸ ἄνω χειλὸς των ἐπιμήκης καὶ πρὸς δάκτυλον ὅμοιον, ὅπως εὐκόλως συλλαμβάνωσι τὰ χόρτα, δι' ὧν τρέφονται. Ἡ ἀναίσθησία καὶ ἡ ἀδιαφορία τῶν ζῶων τούτων πρὸς πᾶν ὅ,τι δὲν χρησιμεύει αὐτοῖς ὡς τροφή, ἢ ἐπὶ ὄρας ὀλοκλήρους ἐν τῷ ὕδατι ἢ τῷ βορβόρῳ διαμονὴ αὐτῶν κατὰ τὰς θερμὰς τῆς ἡμέρας ὄρας, ἠνάγκασαν τοὺς ζωολόγους νὰ ἐκλάβωσι κατ' ἀρχὰς τοὺς ρινοκέρωτας ὡς ζῷα λίαν ἀσθενῶν διανοητικῶν δυνάμεων, ὅπερ ὅμως δὲν εἶνε ἀληθές. Τὸ περιεργον εἶνε, ὅτι ὁ ρινοκέρω, ἂν καὶ ἔχη δέριμα σκληρὸν καὶ πρὸς μετάλλινον θώρακα ὅμοιον, εἶνε λίαν αἰσθητικὸς, μ' ὅλην δὲ τὴν φαινομενικὴν αὐτοῦ ἀναίσθησίαν καὶ τὸ φλέγμα, ἐρεθίζεται καὶ καθίσταται λίαν ὀργίλος. Ἐν γένει ὁ ρινοκέρω εἶνε ζῷον εἰρηναῖον καὶ εὐκόλως ἐξημεροῦται, δεικνύων ἀγάπην πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ· ἂν ὅμως ἐξερεθισθῇ, τότε ὀρμᾶ κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν ἐχθρόν του, καὶ ἂν οὗτος ἦνε ἄνθρωπος ἢ ἐλέφας. Τὸ θῆλυ γενεᾶ ἐν μόνον τέκνον, ὅπερ ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ἔτη θηλάζει, περιποιεῖται καὶ ὑπερασπίζεται μετὰ παραδειγματικῆς γενναϊότητος. Ὁ ρινοκέρως ὀλιγίστους ἔχει ἐχθρούς, καὶ ἴσως μόνον τὸν ἄνθρωπον, διότι καὶ αὐτὸς ὁ λέων καὶ ἡ τίγρις φοβοῦνται τὴν ἰσχύν αὐτοῦ καὶ γενναϊότητα. Δύο δὲ εἶδη ρινοκερώτων ζῶντα διακρίνουσι, τὸν Ἰνδικόν, φέροντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐν κέρασιν, καὶ τὸν Ἀφρικανόν, ὄντα κατὰ τι μεγαλιότερον καὶ φέροντα ἐπὶ τοῦ κρανίου δύο κέρα. Ὑπὸ τῶν αὐτοχθόνων θηρεύεται, καὶ τὸ μὲν κρέας τρώγεται, τὰ δὲ κέρα χρησιμεύουσι πρὸς κατασκευὴν ἀγγείων καὶ τὸ παχὺ αὐτοῦ δέριμα πρὸς κατασκευὴν ἀσπίδων καὶ ἀβίδων.

(1) Σημ. Προσεχῶς θέλομεν δημοσιεύσει πραγματείαν περὶ τῆς γεωλογίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ὑποία καὶ περὶ τῆς καταβυθισθείσης ταύτης χώρας ρηθῆσονται τὰ δέοντα.

(2) Σημ. Γερμανοὶ τὸ πρῶτον ἀνεκάλυψαν τὸ νεκροταφεῖον τοῦτο, ἔνθα ἀνεύρον πολλά λείψανα διαφόρων ζῶων καὶ τέλειον σκελετὸν πιθήκου. Ἀκολούθως ἐπὶ τούτου εἰργάσθη ὁ γάλλος φυσιοδίφης Gaudry, ὅστις ἐπίσης πλείστα ὀρυκτὰ ζῷα ἀνεκάλυψεν, ἅτινα καὶ περιέγραψεν ἐν τῷ λαμπρῷ αὐτοῦ συγγράμματι. «*Animaux fossiles et Géologie de l'Attique*». Ἐπιτέλους καὶ ὁ ἡμέτερος σβαστικός θεῖος κύριος Ἡρ. Μητσόπουλος ἐτέλεσεν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου ἀνασκαφὰς καὶ ἀνεύρεν ἀπολιθώματα μεγίστης ἀξίας, ἅτινα νῦν κοσμοῦσι μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου τοῦ πανεπιστημίου.